

11. 3. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Příliš mladí na souzení

Prezident Václav Klaus odmítl jmenovat část, z Ministerstvem spravedlnosti navržených, nových soudců. Důvodem by měl být jejich nízký věk, nízkým se rozumí věk pod třicet let. Tento krok prezidenta byl ze strany Ministerstva spravedlnosti přijat s určitým překvapením, nespokojenost pak vyjádřila i Soudcovská unie.

Otázku obsazenosti soudu soudci lze obtížně hodnotit, jediná jistota je určitý podstav soudců oproti tabulkovým místům s tím, že tato „neobsazenost“ soudů se liší podle jednotlivých regionů republiky.

K otázce obsazenosti se taktéž může vázat obecná a převládající kritika veřejnosti ve smyslu, že české soudu jsou pomalé. Řekl bych že veřejně rozšířený omyl, protože k otázce pomalosti soudů by bylo třeba dodat – jak kde. Některé soudu jsou poměrně velice rychlé a rozdíly jsou samozřejmě i mezi jednotlivými soudci. Vzhledem k tomu, že v právu nelze věc „změřit a zvážit“, rozdíly jsou a samozřejmě budou.

Další kritika českých soudů, směřující na obsazení starými soudci, „spjatými s předlistopadovým režimem“ je naprostá hloupost – od počátku 90 – tých let došlo k zásadní obměně soudců, tzn. že uvedené tvrzení nemá věcný základ. Ona uvedená pejorativní formulace navíc zcela opomíjí skutečnost, že práce soudce by měla být fakticky „řemeslem“. Samozřejmě že mohou existovat, zřejmě existovaly a domnívám se, že i dnes existují excesy soudců, nevěřím ale v jejich „systémovost“ a z toho důvodu dost dobře nemůže existovat jednoduchý způsob, jak je odstranit. Jde prostě o riziko demokracie, kterou je tak třeba brát se všemi plusy a minusy. O nespravedlnosti rozhodování soudů – taktéž veřejností zmiňovaném – není třeba mluvit, neboť spravedlnost skutečně nelze uchopit. Nechci aby to znělo tak, že spravedlnost je luxus, nicméně soudce musí rozhodnout vždy, tzn. i když pochybuje. Proto platí určité zásady, které by měly minimalizovat v obecné rovině možnost zcela chybného rozhodnutí (zjednodušeně řešeno zabránit způsobení možné nespravedlnosti), jinou věcí je, jak jsou tyto zásady některými soudci dodržovány. Zároveň je pak třeba dodat, že tyto zásady samozřejmě jdou proti zájmům některých osob, které prostřednictvím soudů realizují svoje práva a v různých obdobích se různým způsobem mění procesní právní úpravy, které přesouvají plusy a minusy z jedné strany na druhou.

Ovšem zpátky k základnímu tématu a tím je jmenování soudců prezidentem a s tím související jejich věk. Jmenování soudců upravuje zákon č. [6/2002](#) Sb. o soudech a soudcích v § 60 a následujících, které upravují mimo jiné předpoklady pro funkci soudce a samotné jmenování soudců, prováděné prezidentem republiky. Minimální věk pro soudce je pak podle zákona 30 let.

Otázka věku samotného, resp. vlivu věku na výkon povolání soudce by byl spíše otázkou pro psychology a mohli bychom se jen ptát, zda delší doba života, a s tím spojené větší množství vjemů, je pozitivní, nebo negativní zkušeností. Rozhodně nelze otázku věku spojovat, či jinak vázat, s profesními kvalitami – tady bude zřejmě otázka věku zcela nerozhodná. Faktem ale je, že starší člověk může mít někdy větší míru nadhledu, ovšem toto nemusí zcela logicky platit vždy. Pak ale zase nevíme, zda je nadhled pro soudce dobrý či špatný, tzn. zda budeme preferovat pouze formalistický přístup, nebo zda snad chceme, aby soudce uvažoval i přirozeněprávně. Pokud jde ale o běžný postup přípravy nových soudců v České republice, ten probíhal a vesměs probíhá způsobem – škola – justiční čekatel a praxe u soudu – jmenování soudcem. Tzn. způsobem, který do určité míry omezuje možnost seznámení se s něčím jiným a s širším poznáním rozmanitějších prostředí. Je to ale logické, budeme-li brát v úvahu, že soudce je profese jako taková se dělá pro peníze a jen málokdo si ji může dovolit dělat jako hobby. Pak ale samozřejmě adept na soudce si nemůže dovolit jít do rizika, že vyzkouší více právních oborů, protože by zvyšoval riziko, že jej, za situace, kdy rozhodně nelze mluvit o nějakém větším nedostatku soudců, někdo předběhne. Těžko ale říci, co je lepší – zda soudce, který nic jiného než souzení nepoznal, nebo soudce, který si právo vyzkoušel na více místech a po nějaké praxi začal i soudit. Jisté je pouze to, že ten první výrazně lépe ovládá chod soudu a jednotlivé, s chodem soudu související, úkony. Otázkou pak je, zda tato skutečnost by měla být rozhodující, a zda ji nelze nahradit asistenty soudců i na nižších soudech.

Motivy rozhodnutí prezidenta Václava Klause pak nejlépe vystihuje text dopisu, který zaslal před dvěma měsíci

ministru spravedlnosti.

Vážený pane ministře,

dozvěděl jsem se o Vašem úmyslu zlepšit složitou situaci českého soudnictví zvýšením dosavadního počtu soudců, což asi může být jednou z možných cest, ale růst kvantity má svá známá úskalí.

Váš záměr může být úspěšný pouze za předpokladu, že nově jmenovaní soudci budou osoby dostatečně vyzrálé a disponující patřičnou odbornou i životní zkušeností. Pevné stanovení věkové hranice sice nemůže být stoprocentní zárukou připravenosti kandidáta pro výkon této náročné funkce, přesto je její stanovení jistým poselstvím adresovaným zájemcům o tuto profesi i těm, jejichž osudy budou mít noví soudci v soudní síni ve svých rukách.

Ústava mi v oblasti personálního formování justice svěřila část jmenovací pravomoci a s ní i značnou odpovědnost. Jsem přesvědčen, že teprve věk kandidáta nad 35 let může poskytnout jakousi záruku naplnění osobnostních předpokladů, které je třeba na soudce klást. Nechci přímo žádat, abyste mi ke jmenování nenavrhol ty z kandidátů, kteří by tuto věkovou podmínku nesplňovali, ale rád bych byl, kdybychom v této věci našli nějakou cestu k řešení.

Rád se seznámím s Vašimi návrhy.

S pozdravem

Václav Klaus

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [České zaměstnavatele čeká zkouška férového odměňování](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [10 otázek pro ... Jaroslava Nováka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Možnosti a meze obhajoby v souvislosti se šetřením porušení pravidel podle zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti](#)